

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **A. M.**, nar. X. v J., A. republika (ďalej len „A.“), A. štátnej príslušnosti, A. národnosti, K. vierovyznania, posledný pobyt v krajine pôvodu v J., ul. Š., A., umiestnený v pobytovom tábore O., t. č. na dlhodobej priepustke u E. B., H. Z., okres P., zastúpený D. K., so sídlom v B., proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, Bratislava, Pivonková 6, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu ČAS: MU-314-24-/PO-Ž/2010 zo dňa 17. augusta 2010, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Saz 3/2010-37 zo dňa 8. decembra 2010 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Saz/3/2010-37 zo dňa 8. decembra 2010 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-314-24-/PO-Ž/2010 zo dňa 17. augusta 2010, ktorým odporca podľa ustanovenia § 13 ods. 1, zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o azyle“) neudelil navrhovateľovi azyl na území Slovenskej republiky, podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle rozhodol o neudelení doplnkovej ochrany navrhovateľovi.

Krajský súd dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia odporcu a so správnym záverom, že v prípade navrhovateľa nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu podľa § 8 alebo § 10 zákona o azyle.

Podľa názoru krajského súdu vysloveného v odôvodnení napadnutého rozsudku odporca rozhodol o žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany v súlade so zákonom o azyle, v správnom konaní vykonal náležité dokazovanie, vysporiadal sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými navrhovateľom počas azylového konania a v rozsahu navrhovateľom uvedených dôvodov spoľahlivo a úplne zistil skutočný stav veci, ktorý aj správne posúdil. Dôvody žiadosti a všetky tvrdenia navrhovateľa uvádzané počas azylového konania správne posúdil a vyčerpávajúcim spôsobom vyhodnotil v kontexte spoločensko-politickej situácie v A., vrátane lekárskej starostlivosti a ústavou zaručených práv občanov A. v oblasti zdravotníctva a zdravotníckych služieb (vzhľadom na tvrdené a preukázané pretrvávajúce zdravotné problémy a chronické ochorenie navrhovateľa vyžadujúce odbornú starostlivosť), vychádzajúc z aktuálnych informácií získaných z medzinárodných zdrojov. Dospel k správne záveru, že v prípade navrhovateľa nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zo zákona o azyle, preto navrhovateľ nespĺňa podmienky pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na to, že skutočnosti uvádzané navrhovateľom v priebehu azylového konania, ktorými odôvodnil opustenie krajiny pôvodu, ako aj obavy o svoju bezpečnosť v prípade návratu do A., aj podľa názoru krajského súdu

nasvedčujú iným pohnútkam než tým, ktoré sú ako relevantné dôvody pre udelenie azylu uvedené v Ženevskom dohovore z roku 1951 a v zákone o azyle. V prípade navrhovateľa jeho (ničím nepodložená) obava z prenasledovania je založená výlučne na jeho vnútorných a subjektívnych pocitoch, ktoré neboli získanými dôkaznými prostriedkami objektivizované. Ani navrhovateľom uvádzané zdravotné problémy, ako údajný dôsledok bitky zo strany vojenských dôstojníkov (ku ktorej malo dôjsť počas výkonu povinnej vojenskej služby navrhovateľa v roku 2002) obavy navrhovateľa neopodstatňujú a v konaní bolo nepochybne preukázané, že navrhovateľ mal a má reálnu možnosť liečiť sa zo svojich ochorení v krajine pôvodu – v A., v ktorej ako štátny občan má nárok na poskytnutie riadnej a bezplatnej starostlivosti. Z vyjadrení navrhovateľa vyplynulo, že prípadnej hrozby zo strany vojenských dôstojníkov sa nemusí obávať, ak sa sám nebude usilovať o realizáciu pomsty, keďže vojenský dôstojníci po skončení výkonu povinnej vojenskej služby navrhovateľa vôbec nevyhľadávali a navrhovateľ vo svojej výpovedi potvrdil, že stretnutia s vojenskými dôstojníkmi vyhľadával z vlastnej iniciatívy, a to v záujme snahy o pomstu z jeho strany. Navrhovateľovi však neprináležalo oprávnenie brať spravodlivosť do vlastných rúk a v prípade, ak mal skutočný záujem o vyšetrenie svojho prípadu, mal využiť legálny spôsob riešenia svojich problémov a požiadať o ochranu štátne orgány v krajine pôvodu.

Za neodôvodnenú považoval krajský súd tiež námietku navrhovateľa vo vzťahu k neudeleniu azylu z humanitných dôvodov. Vlastné rozhodnutie udeliť či neudeliť azyl z humanitných dôvodov je vecou voľnej správnej úvahy odporcu. Krajský súd nezistil, že by záver, resp. správna úvaha odporcu, pokiaľ v prípade navrhovateľa nemal preukázané dôvody pre udelenie azylu z humanitných dôvodov podľa § 9 zákona o azyle, vybočila z medzí a hľadísk ustanovených zákonom, nebol v súlade s pravidlami logického myslenia alebo že by podklady pre takúto úvahu neboli v konaní zistené úplne a riadnym procesným postupom.

Vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany krajský súd uviedol, že odporca správne posúdil aj podmienky neposkytnutia doplnkovej ochrany navrhovateľovi. V prípade navrhovateľa neboli zistené a preukázané dôvody, ktoré by nasvedčovali bezprostrednej a reálnej hrozbe vážneho bezprávia tak, ako je definované v § 2 písm. f/ zákona o azyle a ktoré by nasvedčovali tomu, že by v prípade návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu bol ohrozený jeho život alebo osobná sloboda, alebo mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské zaobchádzanie alebo trest.

Záverom krajský súd uviedol, že snahou navrhovateľa v prípade jeho (v poradí tretej) žiadosti o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany bolo jednoznačne zlegalizovať svoj pobyt na území Slovenskej republiky, tento dôvod nie je možné subsumovať pod zákonné a relevantné dôvody udelenia azylu na území Slovenskej republiky. Za relevantný dôvod poskytnutia azylu alebo udelenia doplnkovej ochrany nemožno považovať ani skutočnosť, že navrhovateľ na území Slovenskej republiky žije v partnerskom zväzku so svojou družkou E. B., ktorá je štátnou občianskou SR a taktiež skutočnosť, že s ňou očakáva dieťa, lebo tieto skutočnosti môžu byť dôvodom na udelenie povolenia na trvalý pobyt cudzincovi, o ktorom rozhoduje príslušný policajný útvar v konaní podľa zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov v znení neskorších predpisov.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Podľa jeho názoru súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Poukázal na príručku UNHCR „ kritériá a postupy pri udeľovaní statusu utečenca“ a to v súvislosti so subjektívnym prvkom v prípade posudzovania opodstatnenosti obáv z prenasledovania, ktorý je neodlučiteľný od ostatných skutkových okolností. Slovné spojenie „opodstatnená obava z prenasledovania“ treba vykladať tak, že nejde o to, či má človek v danej situácii obavy, ale o to, či by človek so zdravým úsudkom v danej situácii obavy mal. Pre opodstatnenú obavu z prenasledovania nie je podstatné, či už došlo k nejakému prenasledovaniu; má sa skôr zistiť, či sa treba takého konania obávať, pretože nebezpečenstvo z prenasledovania sa nevzťahuje na predošlé udalosti, ale vyžaduje prognózu; prenasledovanie, ku ktorému už došlo, môže byť v rámci tejto prognózy podstatnou indíciou pre nebezpečenstvo prenasledovania.

Krajskému súdu vyčítal, že pri svojom rozhodovaní sa nevysporiadali s informáciami z krajiny pôvodu navrhovateľa, ktoré predložila právna zástupkyňa dňa 3. augusta 2010.

Poukázal na to, že sa snažil o vyriešenie svojich problémov prostredníctvom matky, pretože sám sa bál prezradiť pravdu, pretože dôstojníci sa mu vyhrážali, že ak povie pravdu stane sa niečo zlé. Druhú žalobu matky museli zo súdu stiahnuť pod nátlakom vyhrážok zo strany dôstojníkov. Po vyhrážkach nasledovalo aj napadnutie brata žiadateľa a rodina

žiadateľ sa musela vystáhnovať do inej dediny v A., neskôr až mimo krajiny do R. k rodine. O prvej žalobe rozhodol súd tak, že oslobodil dôstojníkov s tým odôvodnením, že problémy navrhovateľa trvajú od jeho narodenia, pričom podľa Centrálnej vojenskej – lekárskej komisie vyplýva, že uvedené zdravotné ťažkosti získal počas výkonu vojenskej služby. Navrhovateľ súdu nepredložil rozhodnutie príslušného súdu v konaní v A., nakoľko sa k nemu nemohol dostať. Vzhľadom na situáciu v A. ani nemôže požiadať o uvedené rozhodnutie, taktiež nechce, aby sa niekto dozvedel o jeho pobyte.

Ďalej uviedol, že krajský súd sa nezaoberal námietskou navrhovateľa, že je možno ho priradiť k určitej sociálnej skupine, ktorú tvoria mladí muži, ktorí sú odvedencami A. armády. Títo sú často vystavení v armáde šikane, zlému zaobchádzaniu a ponižovaniu. 27. mája 2008 ombudsman vydal ad hoc správu o porušeníach ľudských práv v armáde v roku 2008. Správa špecifikovala zlé zaobchádzanie a šikanu odvedencov ich veliacimi dôstojníkmi a nedostatok vyvodenej zodpovednosti za tieto činy.

V závere odvolania poukázal na to, že odporca riadne neskúmal, či by bol navrhovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený nielen prenasledovaniu ale aj hrozbe vážneho bezprávia. Je pravdepodobné, že by mu hrozilo opätovné neľudské a ponižujúce zaobchádzanie zo strany dôstojníkov a zrejme aj uloženie trestu za to, že sa pokúsil svoje problémy riešiť svojpomocne, keď jeho žaloba bola neúspešná.

Odporca navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Zopakoval argumenty, pre ktoré rozhodol negatívne o žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany a poukázal na to, že navrhovateľ neuviedol také dôvody, ktoré by oprávňovali správny orgán navrhovateľovi udeliť azyl, resp. poskytnúť doplnkovú ochranu. Čo sa týka jeho odchodu z domovského štátu, navrhovateľ v tomto konaní neuviedol žiadne nové dôvody, preto odporca musel posudzovať tie dôvody, ktoré navrhovateľ uviedol v predošlých azylových konaniach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej

tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 14. apríla 2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle (účinného od 1.12.2008, ďalej len „zákon o azyle“) ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo

b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 9 zákona o azyle ministerstvo môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí.

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1) ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu ak tento zákon neustanovuje inak,

a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov (ods.1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu aj dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky cudzinke, ktorej sa poskytla doplnková ochrana, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 3).

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i/, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR a o neposkytnutí doplnkovej ochrany, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zo spisu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis odporcu zistil, že navrhovateľ po nelegálnom príchode na územie Slovenskej republiky dňa 11. júna 2010 pred pracovníkmi Oddelenia azylu Policajného zboru H. opakovane požiadal o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky z rovnakých dôvodov, ktoré uviedol v predchádzajúcej žiadosti, t.j. z ekonomických dôvodov, pretože v A. nie je práca, na Slovensku chce zostať žiť, pracovať a liečiť sa z choroby a taktiež z dôvodu, že jeho predchádzajúca žiadosť bola zamietnutá.

Ďalším dôvodom jeho opakovanej žiadosti bolo, že počas pobytu na území Slovenskej republiky vstúpil do partnerského vzťahu a žije so svojou partnerkou ako s družkou. U navrhovateľa ide o tretiu žiadosť o udelenie azylu.

Prvýkrát požiadal o udelenie azylu dňa 3. januára 2010, pričom vo vyhlásení uviedol, že o udelenie azylu na území SR žiada z ekonomických dôvodov, pretože v A. nie je práca, na Slovensku chce zostať žiť a pracovať a taktiež sa liečiť zo svojej choroby. Konanie bolo zastavené podľa § 19 ods.1 písm. f/ zákona o azyle. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 8. februára 2010. Druhýkrát požiadal o udelenie azylu dňa 23. februára 2010 z ekonomických dôvodov, nakoľko si v krajine pôvodu nemôže nájsť primerané zamestnanie. Konanie bolo zastavené rozhodnutím zo dňa 21. mája 2010 podľa § 19 ods.1 písm. g/ zákona o azyle, právoplatným dňa 7. júna 2010.

V priebehu vstupného pohovoru konaného dňa 22. júna 2010 uviedol, že žiadne zmeny v jeho živote od podania predchádzajúcej žiadosti o udelenie azylu nenastali, zmenilo sa to, že sa čoskoro ožení, že jeho snúbenicou je E.B., u ktorej je na dlhodobej priepustke. Následne uviedol, že sa plne pridržiava informácií, ktoré uviedol v predchádzajúcich pohovoroch dňa 3. marca 2010 a 30. marca 2010. O azyl požiadal z dôvodu zdravotných problémov, ktoré má a ktoré sa mu stali počas základnej vojenskej služby v júni 2002 v dôsledku bitky zo strany nadriadených dôstojníkov. V A. nemá možnosť sa liečiť zo svojho ochorenia na chronickú obličkovú nedostatočnosť. Navrhovateľ ďalej uviedol, že v krajine svojho pôvodu bol liečený v A., odkiaľ ho vojenský lekár poslal do vojenskej nemocnice do S., a tiež do J., že v júli 2003 mu bolo doručené potvrdenie od Centrálnaj vojenskej komisie o tom, že nie je spôsobilý na výkon vojenskej služby a že má nárok na bezplatnú lekársku starostlivosť ako invalid 3. skupiny, ktoré nároky (ako vojenského invalida) po roku mu boli Centrálnou vojenskou komisiou odňaté s tým, že môže byť uznaný za invalida civilného, avšak túto možnosť nevyužil a až do svojho odchodu z krajiny pôvodu sa liečil už iba doma za pomoci svojej tety, ktorá je zdravotnou sestrou. S dôstojníkmi, ktorí mu ublížili sa stretol v roku 2004 na vojenskom útvere v K., kde stále slúžili. Oznámil im, aké zdravotné problémy u neho po bitke nastali, avšak oni ho upozornili na to, že ak prezradí, čo sa stalo, môže sa mu stať niečo zlé. Následne v jeseni 2004 podala jeho matka v mene navrhovateľa žalobu voči dôstojníkom. Súd rozhodol, že dôstojníci na jeho zdravotný stav nemohli mať žiadny vplyv, pretože zdravotné problémy mohol mať od narodenia. Po skončení súdneho konania sa v zime 2004, 2005 rozhodol podpáliť dôstojníkom dom. Matka navrhovateľa opätovne podala žalobu

na súd o určenie, či zdravotné problémy navrhovateľa trvajú od narodenia. Navrhovateľ sa stretol s dôstojníkmi ešte raz v roku 2009, pričom títo ho žiadali, aby na celú záležitosť zabudol. O vyriešenie svojich problémov sa nepokúsil. Riešil svoje problémy po svojom a to pomstou. Navrhovateľ uviedol, že v krajine pôvodu nemal problémy s políciou a ani s inými štátnymi orgánmi, nebol nikdy väznený a nebol členom žiadanej politickej strany. V prípade návratu do krajiny pôvodu má obavy z dôstojníkov, ktorí ho počas výkonu vojenskej služby zbili a chceli sa mu pomstiť. Nepredložil žiadne dôkazy, ktoré by potvrdzovali opodstatnenosť jeho obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine.

Odporca v odôvodnení svojho rozhodnutia k neudeleniu azylu uviedol, že navrhovateľ nespĺňa podmienky na udelenie azylu na území SR, nakoľko neuviedol žiaden z dôvodov § 8 zákona o azyle. Svoju žiadosť založil na iných dôvodoch ako rasových, národnostných alebo náboženských dôvodoch, dôvodoch zastávania určitých politických názorov alebo dôvodoch príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Mal za to, že navrhovateľa nemožno priradiť ani k určitej sociálnej skupine, nakoľko v jeho prípade absentujú vrodené charakteristické črty, či spoločný pôvod v zmysle 19a ods. 4 zákona o azyle, keďže navrhovateľ požiadal o azyl v dôsledku svojich zdravotných problémov, ktoré mali vzniknúť počas jeho výkonu vojenskej služby v dôsledku útoku vojenských dôstojníkov. V krajine pôvodu bol liečený a nakoniec uznaný za invalida 3. skupiny, čím sa jeho vojenská služba skončila. Navyše navrhovateľ nevyužil ani vnútroštátnu ochranu, keď útok dôstojníkov vôbec nenahlásil na políciu. Namiesto toho vzal spravodlivosť do vlastných rúk a pokúšal sa o odplatu, čo sa mu aj podarilo, keď podpálil dôstojníkovi dom. Odporca taktiež uviedol, že navrhovateľ z krajiny pôvodu neodišiel bezprostredne po útokoch. Taktiež odporca považoval osobu navrhovateľa za nedôveryhodnú a to v súvislosti s tvrdeniami navrhovateľa o žalobách, ktoré mala podať jeho matka.

Odporca pokiaľ sa jedná o možnosť udelenia azylu z humanitných dôvodov konštatoval, že sa jedná o nenárokový inštitút. Je v medziach správnej úvahy správneho orgánu, či azyl z humanitárnych dôvodov udelí alebo nie. Odporca v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že navrhovateľ napriek tomu, že vedel akým ochorením trpí, nebol v A. sledovaný špecialistom v danom odbore, ktorý by mu stanovil adekvátne liečbu. Namiesto toho ho údajne liečila jeho teta, zdravotná sestra, ktorá mu podávala neznáme

liečivá. O tom, že nedošlo k zmene jeho postoja nasvedčuje aj opustenie ZT po dvoch dňoch od prepustenia z nemocnice, aj napriek tomu, že bolo potrebné absolvovať ešte doplňujúce vyšetrenia. Menovaný sa od roku 2004 liečil v domovskej krajine sám a v súčasnosti nie je jeho zdravotný stav taký, že by musel byť hospitalizovaný. Podľa názoru odporcu, navrhovateľ podcenil ochorenie a jeho vplyv na jeho zdravotný stav, zapríčinil si sám, že nebol dostatočne v A. liečený. Podľa názoru odporcu navrhovateľ nie je osobou ťažko chorou, ktorej návrat do krajiny pôvodu by mohol predstavovať značné fyzické alebo psychické útrapy, prípadne smrť. O tom svedčí aj to, že opustil A. a pricestoval na Slovensko.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia odporcu navrhovateľ nespĺňa ani podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany podľa § 13a zákona o azyle. Obavy žiadateľa z toho, že v prípade návratu do A. sa obáva dôstojníkov, ktorí mu ublížili počas výkonu vojenskej služby, nemožno subsumovať pod zákonnú definíciu vážneho bezprávia, tak ako ju vymedzuje ustanovenie § 2 písm. f/ zákona o azyle. Dôstojníci navyše chceli pri poslednom stretnutí, aby sa na vec zabudlo. Navrhovateľovi nehrozí v A. žiadne trestné stíhanie, nakoľko sa ničoho nedopustil. Taktiež nie sú dôvody domnievať sa, že by navrhovateľovi po návrate do A. hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest. Správy o A. zakotvujú slobodu pohybu v rámci krajiny, cestovanie do zahraničia, emigráciu a repatriáciu. Štátne orgány spolupracovali s UNHCR a s inými humanitárnymi organizáciami pri poskytovaní ochrany a pomoci vnútorne presídleným osobám, žiadateľom o azyl, navráteným utečencom a iným osobám v ich záujme.

Navrhovateľ ako dôvody svojej žiadosti uvádza zdravotné problémy, ktoré mali vzniknúť počas vojenskej služby v lete v roku 2002 a nie z dôvodu prenasledovania zo strany vojenských dôstojníkov. Na základe uvedeného správny orgán posudzoval žiadosť o udelenie azylu v rozsahu dôvodov uvedených v žiadosti.

Odvolací súd poukazuje na to, že azyl možno udeliť z dôvodov vymedzených v zákone o azyle a to ak má žiadateľ o udelenie azylu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu. Predpokladom pre udelenie azylu je teda existencia obáv z prenasledovania z týchto dôvodov, čo však v správnom konaní nebolo preukázané.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že samotná existencia navrhovateľových obáv bez objektivizácie ich opodstatnenosti, nezakladá relevantný dôvod pre udelenie azylu. V prípade navrhovateľa, ako uviedol krajský súd, je jeho ničím nepodložená obava založená výlučne na jeho vnútorných a subjektívnych pocitoch.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku krajského súdu taktiež uviedol, že odporca nevzal do úvahy správy o krajine pôvodu predloženej právnu zástupkyňou. Je pravdou, že správy predloženej právnu zástupkyňou hovoria o zlom zaobchádzaní v armáde, avšak v prípade navrhovateľa sa jednoznačne jedná o jeden útok a nie o opakované zlé zaobchádzanie. Taktiež v jeho prípade s ním nezaobchádzala zle celá armáda, naopak bol liečený, ošetrovaný a uznaný za invalida 3. skupiny.

Zákon upravuje pojem „sociálna skupina“ v § 109a ods.4 písm. e/ zákona o azyle tak, že skupina tvorí určitú sociálnu skupinu najmä vtedy, ak príslušníci skupiny zdieľajú vrodené charakteristické črty alebo spoločný pôvod, ktoré nemožno zmeniť, alebo zdieľajú charakteristiku alebo presvedčenie, ktoré sú tak závažné pre ich identitu alebo svedomie, že daná osoba by nemala byť nútená, aby sa ich zriekla a okolitou spoločnosťou je vnímaná ako odlišná; v závislosti od okolností v krajine pôvodu, určitá sociálna skupina môže predstavovať skupinu založenú na spoločnej charakteristickej črte sexuálnej orientácie, pričom túto orientáciu nemožno chápať tak, že zahŕňa činy považované za trestné podľa osobitného predpisu.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu nemožno považovať obavy navrhovateľa z prenasledovania či vážneho bezprávia zo strany vojenských dôstojníkov za také, ktoré by bolo možné podradiť pod obavy z prenasledovania z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine, ani zo žiadneho iného dôvodu, ktoré sú taxatívne vymedzené v § 8 zákona o azyle. Skutočnosti tvrdené navrhovateľom jednoznačne nezakladajú jeho príslušnosť k určitej sociálnej skupine, pretože v tomto prípade ani nejde o sociálnu skupinu tak, ako je vymedzená v zákone.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkoch odporca pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav,

z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľa existujú dôvody pre udelenie azylu podľa § 8 a § 10 zákona o azyle, resp. dôvody pre udelenie doplnkovej ochrany.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav vecí podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodit', že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/ zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu.

Odvolačí súd tiež dospel k záveru, že je potrebné považovať za správny záver správneho orgánu ako i krajského súdu, že u navrhovateľa neboli zistené dôvody pre udelenie azylu ani z ďalších relevantných dôvodov v zmysle zákona o azyle, pričom treba zdôrazniť, že poskytnutie azylu z humanitných dôvodov je podľa § 9 zákona o azyle vecou správneho uváženia príslušného správneho orgánu.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrane, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie

inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z ktorých je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci neboli ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f/ zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Odvolacie námietky neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil.

Krajský súd sa podrobne zaoberal všetkými námietkami navrhovateľa uplatnenými v opravnom prostriedku, k ich vyhodnoteniu nemá odvolací súd žiadne výhrady, v podrobnostiach na tieto správne závery krajského súdu odvolací súd odkazuje.

Rozhodnutie odporcu o neudelení azylu a doplnkovej ochrany bolo potrebné považovať za zákonné, preto odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 OSP.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odporca nemá zo zákona nárok na ich náhradu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 14. apríla 2011

JUDr. Jana Henčeková, PhD, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková